

גנזי המלך

ארבע נספות

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת

334

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 0732-776776 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"וַיִּקַּם מֶלֶךְ חָדָשׁ עַל מִצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף"

הכפירה בטובה

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

שערה באופן ישר וטבעי. ורק תשועת ה' וחסדו הצילים מהסכנה האיומה. ובזה יובן לנו איך רגש ההודיה שהיה צריך להיות מוגש למיטיב בתשואת חן, הופך ולובש צורה קיצונית של שנאה וריחוק.

ובכיוון זה נעמיק להבין מה שאמרו

חז"ל: 'הזהרו בבני עניים שמהם תצא

תורה' (נדרים' פא). ובמק"א: 'הזהרו

בבני עם הארץ, שמהם תצא תורה'

(סנהדרין' צו). הורונו חז"ל את התקוות

הגדולות שאנו יכולים לתלות, דוקא

בבני העניים ובבני ע"ה, בניגוד להשקפה

הרווחת אצל המוני עם שהעמיד הרוחני

צפוי לנו רק מבני העשירים, המסוגלים

מפאת ביסוסם החומרי להתמסר לתורה

ומבני הת"ח שהתורה תעבור להם לנחלה.

בניגוד להשקפה זאת הזהירונו חז"ל

שדוקא מבני עניים ומבני ע"ה, אלה

העלובים המדוכאים מהם דוקא יש לצפות

לתורה ודוקא הם מסוגלים להתעלות

בדרגות התורה והחכמה, עד כדי רמות

מופלאות מרוב בני האדם. ודוקא מסיבת

העניות ועם הארצות המלפפת אותם

מבטן אמם, דוקא רגש עלבון זה עלול

וזה הדור היוצא ממצרים למד מנעוריו לסבול עול מצרים ונפשו שפלה ואיך יוכל עתה להלחם עם אדוניו. והיו ישראל נרפים ואינם מלומדים למלחמה. הלא תראה כי עמלק בא בעם מועט ולולי תפלת משה היה חולש את ישראל.

כאן לפנינו דוגמא מופתית, עד איזו נחיתות עלולה נפש האדם להגיע, אחרי היותה משועבדת ונכנעת לפני אדונה ומיטיבה, מאות אלפי איש עמדו נטולי עצה וגבורה מול מחנה קטן של אדונים שהתקלסו בהם, התרשמות השעבוד וההכנעות היתה כל כך כבדה וקשה, עד שכאילו קצצה את ידיהם מלהשיב מלחמה

תופעה מוזרה בגילויי הנפש, שהמקבל טובה מחברו, מן היושר הוא שיהיה מכיר טובה ומחשב את מיטיבו בכל עת. ומה שאנו רואים הוא ההפך הגמור מזה; מקבלי הטובה באופן טבעי מתרחקים מלהמצא בחברת מיטיביהם. שורש התופעה הזאת נעוץ עמוק עמוק בנבכי נפש האדם בכלל. ולמה תהיה כזאת? הלא התגובה היתה צריכה להיות של חסד ואהבה?

אלא כנראה שסיבת ההתרחקות של מקבל העזרה, הוא בשאיפתה של נפש האדם לטשטש ולהשכיח עד כמה שאפשר את ימי העלבון, זכרון ימי העלבון והבושה, מציקים לו מאד ומתאמץ לברוח מעברו העלוב. כל דבר המעלה על זכרונו את תקופת חייו השפלים, נדמה לו כמזכיר עון ופשע ולכן הוא נמלט ממנו כנמלט מפני רודף ושונא.

וכמ"ש הראב"ע ז"ל עה"פ: "הַתִּיַצְבוּ וְרָאוּ אֶת יְשׁוּעַת ה'" ('שמות' יד). יש לתמוה: איך ירא מחנה גדול של שש מאות אלף איש מהרודפים אחריהם? ולמה לא ילחמו על נפשם ועל בניהם? התשובה: כי המצרים היו אדונים לישראל

המשך בעמ' 2 <<<

תמונות מהרצאתו של הרב אמנון יצחק שליט"א בשבוע שעבר באהייעור

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה המלך דברים הטעונים גניזה

>>> המשך מעמ' 1

ליהפך לגורם חודר בעמקי הנפש, עד כדי יצירה רוחנית בלתי רגילה ומצויה, שלא הכשרון והיחס מעלים את האדם להצלחה, אלא דוקא ההתמדה והחשק וההתאמצות עד כדי מסירות נפש, הן המעלות את האדם לידי הישגים בלתי רגילים.

ועל יסוד הסברנו זה, נבין המאמר **'שנה ופירש קשה מכולם'** (פסחים' מט:), **היינו:** ששנאת הפורש מד"ת ואהלי חכמים, גרועה היא במהותה מכל מיני שנאות ואיבה שישנן בטבע. **לדוגמה:** אחד מחובשי ביהמ"ד שבמשך שנים סובל ומתלבט בהתאם ל'**כך דרכה של תורה'** והיה מייגע ומענה א"ע בעיניו שונים ומתבזה לפני חבריו וכפוף לפני רבותיו, עד שרכש לו דרגה ידועה במעלות התורה ופתאום נתפש ברוח שטות ופירש!

פירש באמצע עליותיו וערק לשוק החיים הגשמיים. מה הן הרגשותיו של אדם זה? מידי העלותו על זכרונו את ימי הצער וההתלבטות, שנים של יגיעה ועבודה, הכנעה וכפיפה לחבריו ורבותיו והנה לו זכה והיה ממשיך לשבת בבית ה' וממשיך בלמודיו עד התגדלותו בתורה, כי אז כל העבר, כל היגיעה וימי הצער, כל העוני והסבל של חיי הישיבה היו הופכים לו למקור של סיפוק והיה זוכה להרגיש שגם בזיונותו הם לו לכבוד ולתפארת. אבל אחר שפירש באמצע, מבלי הגיע לשיא המדרגה הרוחנית והוא יוצא נקי מכל נכסי הרוח שהקדיש והשקיע בשנים האחרות ומעלה בזכרונו את העיניוים, הסבל והצער של העבר, את התוכחה של רבותיו, את רגש הקנאה, אף את ההישגים שהשיג ושאר כל החוויות הרוחניות וכשהוא עושה חשבון ומסכם את הישגי חייו בישיבתו, שעם יציאתו ופרישתו הם נשארם תלושים. מהי ההרגשה המשתלשלת על הפורש הזה? רק רגש של שנאה עמוקה, שנאה לזהותו לכל העבר שלו, כל החרפה והסבל שבימי שבתו באהלי תורה ומוסר בעבר, הולכים כעת ומתנפחים, התוכחה שקיבל פעם מרבותיו נעורה אצלו מחדש, עד כדי בלתי נשוא ואי אפשר להזכיר שם הת"ח, לא את

התורה ולא את העוסקים בה. ובמקום הכרת התודה שהוא צריך להכיר לרבותיו ומדריכיו לפנים, מתעוררת אצלו שנאה איומה. וקשה כשאול ואותו רגש ההתמסרות לתורה ולחכמה שהיה פועם בלבו, מלא תקוות על הישג אור התורה והדעת, הופך פתאום לרגש של שנאה וזלזול והוא מתרחק ומבריה את עצמו עד לקיצוניות השניה. שהאדם הנרדף והנדרס לפעמים ע"י איזה רגש קיצוני, אזי יש והוא מבריה את עצמו להשתחררות מאותו הסבל, אל הרגש הקיצוני ההפוך מזה; הן לשבט והן לחסד! ובהסבר הנ"ל נבין את ענין פרעה הרשע, את מהותו ומבוכתו ביחס לעם ישראל. גם פרעה היה קלוע בין הכחות הקיצוניים שהתפתלו בנפשו. מצד אחד קבל פרעה רוב טוב מיוסף, מאחיו ומכל ישראל ולאות הוקרה הלא צריכים להתהוות קשרי ידידות עולמית והכרת טובה לזרעו של יוסף, על רוב הטובה שהכניסו למצרים ומה אנו רואים? את מקום ההכרה וההוקרה, תפשה השנאה האיומה שהתבטאה במאמץ נפשי איום; **"אָפְּשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף"**, עשה את עצמו כאילו לא ידע!

ובכדי לשרש ולטשטש את רגש ההודיה שכל מצרים צריכים להביע לעם ישראל ובאופן מיוחד פרעה, שהיה צריך ליוסף ולחכמתו והנהגתו ואשר הודה בפה מלא: **"אֵין נְבוֹן וְנָחֵם כְּמוֹסֶךְ"** (בראשית מא), בא השעבוד הנורא בנפשות עם שלם. והכל בכדי להשתיק את רגש זכרון שפלות העבר וההשתעבדות הרוחנית שפרעה ועמו היו נכנעים לישראל מתחילה; **"אָפְּשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף"**, עקירת הידיעה והזכרון של העבר, בכדי להתחמק ולברוח מהמטיב. ומה נפלאו דברי המדרש ('ארא' א ט) **'רבנן אמרי: "למה קראו "מֶלֶךְ טָדֵשׁ" והלא פרעה עצמו היה? אלא שאמרו המצרים לפרעה: 'בא ונזדווג לאומה זו!' א"ל: 'שוטים אתם, עד עכשיו משלהם אנו אוכלים והאיך נזדווג להם? אילולא יוסף לא היינו חיים'. כיון שלא שמע להם, הורידוהו מכסאו ג' חדשים, עד שאמר להם: 'כל מה שאתם רוצים,**

הריני עמכם'. והשיבו אותו". לפיכך כתוב 'נִקְחָם מֶלֶךְ טָדֵשׁ' עכ"ל. בעובדה זו, משתקף כל תהליך ההפיכה מקיצוניות לקיצוניות. גם פרעה שכליותיו התחילו ליסר אותו ורגש ההכרה לזרעו של יוסף התגבר אצלו, עד שהיה מוכן להתפטר מכסא מלכותו, עד שנעשה לפרעה הרשע, נתיסר במשך ג' חדשים ביסורים איומים, כי לא הניחתו דעתו להסכים לכל הגזירות והכניס את עצמו לסכנה גדולה, כי לא היו משהים מצרים ללא מלך לתקופה יותר מדי ארוכה והמלך החדש ודאי היה הורג את קודמו.

ובמשך ג' חדשים התלבט בדעתו, שהיה בה עוד ניצוץ של הכרת טובה לזרעו של יוסף, עד שלבסוף נכנע והתמסר כליל לתאות העם, עקר וחבל בנפשו את שארית רגשי ההוקרה, עד הגיעו למצב; **"אָפְּשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף"**, השליך את עצמו לכף הקלע של התנכרות והסתייגות מכל זיק של רחמנות אנושית ובכדי להשכיח את החסד שיוסף הביא על מצרים גזר כליה על זרעו.

מה מאד צריכה להיות האחריות על אלו הרגעים הנשגבים בחיינו; רגעי התעלות ומזניחים אותם ופורשים מהם. ועל כגון זה אפשר להמליץ **'שנה ופירש'**, טועמים אנו טעם חיים עילאיים לזמן מה ואין אנו מתאמצים להיאחז בהם לתמיד, אלא מפסיקים ופונים לחיי יום יום, מה מאד חבל על ההברקה הזאת הנשלחת לנו ממרומים. סכנה גדולה כרוכה בהעדר התקשרות מתמדת לאלה האורות המוגשות לנו, שאנו עלולים חלילה להיות פורשים ועוברים מהם לרחשי הלב ותאוותיו האפלים.

גדולה ועצומה היא האחריות וצריך מאמץ שלא לפרוש חלילה ממתנת ה' הניתנת לנו מידי פעם. נפתח בנו את כח ההקשבה לתביעות האורות היקרות הנצלות ואז נזכה להיות מן העומדים בארמון המלך וע"י פיתוח כחות נפשנו בדרך לימוד המוסר, נוכל להיות שליטים בנפשנו ולהכריע תמיד לצד החסד והטוב. ■ ('תורת הנפש')

תמונות מהרצאות של הרב אמנון יצחק שליט"א בשבוע שעבר באחיסמך

ריבוי רוחני

"וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצְמוּ בְּמַאֲד מְאֹד..."

ההבדל שבין ישראל לאומות העולם

הכח הרוחני שבו וכך זה במהותו, מתנגד הוא לחיזוק יכולות הגוף השונות כיון שכחות אלו מחלישים וממעטים את הכח הרוחני שבאדם. מעתה ברור מאוד הפסוק: **"וְכַאֲשֶׁר יַעֲנֶנּוּ אֹתוֹ"** ככל שיענו ויחלישו את כח הגוף של עם ישראל **"כִּן יִרְבֶּה וְכִן יִפְרֹץ"** הכח הרוחני של עם ישראל. ואת זה הגוי המצרי לא מבין, אלא הוא מכה וחובט בכל הכח, הוא לא תופס כלל שהוא מכה בעצמו. כי, ככל שהוא יכה חזק יותר ויתמעט כח הגוף, כך ילך ויגבר כח הרוח. **(המהר"ל 'גבורות ה' פי"ב) ■**

כיצד יתכן הדבר שבני ישראל מתחזקים לפי קצב השעבוד המצרי, במקום להחלש ממנו?! בנקודה זו מתחדדת ההבנה במהות הכח של העם היהודי השונה במהותו מכה הגוי; הגוי - הכח הדומיננטי שבו הוא כמובן הגוף, הגוי מטפח ומיעל במשך כל ימי חייו את כח הגוף על תרבויותיו השונות וככל שיגבר ויתחזק בו הכח הגופני כך תגדל ותרבה עצמתו. וכן להיפך, ככל שיחלש כחו הגופני כך תלך ותתמעט יכולת ההישרדות שלו. ולעומת זאת, הכח הדומיננטי של היהודי הוא

"וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצְמוּ בְּמַאֲד מְאֹד וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אֹתָם" ('שמות' א ז) **"וְשֵׁהוּ יוֹלְדוֹת שִׁשָּׁה בְּכָרֵס אֶחָד."** (רש"י) הדבר מדהים! כל יצור שקיים בעולם ככל שהוא ידוכא ויעונה כך הוא ילך וידעך לאט לאט עד שיוכחד לגמרי מן העולם. וכאן אנו רואים תופעה הפוכה לגמרי, ככל שעם ישראל מדוכא ומעונה כך גדל ומתעצם כחו, עד כדי כך שלעתים נראה שמהמכות עצמם עם ישראל שואב כח נוסף וכמו שמעיד הפסוק; **"כַּאֲשֶׁר יַעֲנֶנּוּ אֹתוֹ כִּן יִרְבֶּה וְכִן יִפְרֹץ"** הלא פלא הוא!

מוסר

"וְאַחַר כָּאוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן"

התביעה הגדולה כנגד המשתמטים מנשיאה בעול

אחד ממשנתו, מעלה עליו הכתוב כאילו מתחייב בנפשו' דהיינו; אפילו מי ששכח רק משום שלא הרבה לחזור פעמים רבות ולא חשב בתורה יום ולילה בכדי שלא תסור מלבו! עבוד שאנו חושבים לעצמנו במצב כזה שזה בגדר של 'תקפה עליו משנתו' מלמד אותנו רש"י שזה כבר נחשב שהסירם מלבו! כשנשאל מאת ה' "מה עשינו שלא תשתכח תורה מעמנו" הלא תכסנו הבושה! ואוי לנו מיום הדין!! **(לב שלום' פר' 'שמות'). ■**

מכאן של'נשמטים' מגיע זמן הפרעון! מי יודע אם לכשיבנה בית המקדש במהרה לא יעכבו את הנשמטים מלהכנס ח"ו! ויש להתעורר, שלא דוקא הנשמטים מלעסוק בכך שלא תשתכח תורה מכלל ישראל יתבעו, כי פשוט שבאותה מידה בודאי שעל כל אחד ואחד לדאוג לכל הפחות על תורתו הוא - שלא תשתכח ממנו עצמו!! שלכל הפחות על זה יהיה לנו מה להשיב לפני ה' לעתיד לבוא!! וראה ברבנו יונה באבות (ג ח) על המשנה ש'**השוכח דבר**

"וְאַחַר כָּאוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן" ('שמות' א א) **'אבל הזקנים נשמטו אחד אחד... לפי שיראו ללכת. וביסני נפרע להם'** (רש"י). יש ללמוד מכאן מוסר השכל הנוגע למצבנו אנו בגלות המרה כשעל כל אחד ואחד מוטל החוב להציל ולעזור לקיום התורה ורבים נשמטים מעצלות, או מיראה, מה נענה כש'**לעתיד לבוא נוטל הקב"ה ספר תורה בחיקו ושואל לכל אחד ואחד: 'בני, כלוב, מה עשית בשביל תורתי שלא תשתכח מישראל'?**' עלינו ללמוד

דרך רשעים

"וַיֹּאמֶר לְרָשָׁע לְמָה תִּכְּהָ רַעַךְ"

"נגד!!" בעמדם "נגד הזולת" הינם חזקים, אף שבתוך מחניהם פנימה הינם מפורדים וחלשים!! זוהי אף ההוכחה שכל טענותם וקבאותם נגד משה אינה נובעת אלא מנגיעות אישיות, שהרי אם אמת בפייהם, מדוע אמש כאשר ראו את משה הורג את המצרי שתקו? מדוע דוקא לאחר שנפגעו וקבלו הערה ממשה, רק אז כתוב: **"וַיִּשְׁמַע פְּרָעָה"? אלא שכל האידיאולוגיה **"שמצפפים הרשעים"** אינה אלא פרי נגיעותיהם האישיות לכאן, או לכאן ולא מעבר לכך, שום דבר! **(לב שלום' פר' 'שמות'). ■****

שביניהם נעלם כלא היה... שכן בפסוק הבא כתוב: **"וַיִּשְׁמַע פְּרָעָה אֶת הַדְּבָר הַזֶּה"** (שם טו) ומפרש רש"י: **'הם הלשינו אליו'**. מי זה **'הם'**? - שניהם יחדיו!! דתן ואבירם!! והרי משה הציל את אחד משניהם מלקבל מכת מות מרעהו, אז מדוע הצטרף והתחבר אל חברו לנקום ולהלשין נגד משה? היה עליו להיות אסיר תודה ולפחות לשתוק! אבל הוא אשר אמרנו; שבין הרשעים עצמם שורר ריב ומדון, אך כלפי חוץ מאוחדים הם ומבליגים אחד לשני והכל לשם הוצאת רשעותם אל הפועל ולשם הליכה משותפת

"וְהָיָה שְׁנֵי אֲנָשִׁים עֹבְרִים נְצִים וַיֹּאמֶר לְרָשָׁע לְמָה תִּכְּהָ רַעַךְ" ('שמות' ב יג) **'שני אנשים עברים; דתן ואבירם'** (רש"י). והנה כולנו יודעים את הסבל של משה רבנו מחמת דתן ואבירם. אכן עתה יש לנו לשים לב לכך שכל **"מפלגת הנגד"** נגד משה רבנו מנתה בסה"כ שני אנשים דתן ואבירם ובמפלגה קטנה שכזאת גם ביניהם עצמם ישנה מריבה... דתן מכה את אבירם כדי להורגו נפש! (ש"ר א לד) לא פחות מכך! אך ראה זה פלא... מיד כאשר הדבר נוגע אל ה"נגד משה" מתאחדים השנים והריב

פרשת 'שמות'

"וַיֹּאמֶר ד' אֶל מֹשֶׁה עֲתָה תֵרְאֶה אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לְפָרְעָה.."

כל הכבוד עולם של ישראל, היתה לטובת משה רבנו

"אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ" (א א)

דרכו של עולם, כאשר אדם עוקר מעיירה קטנה ספוגה תורה ויראת שמים, אל כרך גדול שטוף הפקרות והבלי הזמן, הרי הוא עצמו שמנעוריו נתחנך ונתגדל בדרך היהדות, עודנו ממשיך לשמור תורה ומצוות כבתחילה. ואילו ילדיו מסתגלים קמעה קמעה לחיי ההפקר של הכרך, עד שלבסוף הם סרים מדרך היהדות. לפיכך באה התורה להודיענו; כי אצל בני יעקב לא היו הדברים כך. בבואם מעבר הנהר, מסביבה של אמונה ויראת שמים למצרים הטמאה והאלילית נשארו בכל זאת: **"אִישׁ וּבֵיתוֹ"**. לא חל כל שינוי בבית והבנים הלכו בעקבות אבותיהם תוך התאמה מלאה. ('הדרש והעיון')

"וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אָתָם (א ז)

'כיוון שנתמלאו בתי טרטיאות מהם, מיד גזרו עליהם שיפרשו מהם' (ילקוט). כל כמה שהיהודים חותרים לחזור לעולם התרבות של הגוים, כך מתגברת יותר שנת הגוים כלפיהם והם ממציאים חוקים שונים לבודד את היהודי ולהתרחק ממנו. ('מענינה של תורה')

"וַיִּקָּם מֶלֶךְ מִצְרַיִם עַל אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף" (א ח)

אילו היה יודע ומכיר את יוסף, את עברו ופרשת חייו, כי אז היה לומד לקח מזה, שדוקא כל האמצעים שהופעלו כדי להביא עליו רעה, הן על ידי האחים והן על ידי פוטיפר, הם הם היו הדרכים אשר הובילוהו אל פסגת ההצלחה והגדולה

וממילא היה חושש לענות ולהציק ליהודים, פן יגרום על ידי כך לגאולתם ועלייתם לגדולה. ('אמרי אש' לרה"ק מגומבין)

"הִנֵּה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רֶב וְעֲצוּם מִמֶּנּוּ...הֲבֵי נִתְחַכְמָה לוֹ" (א ט-י)

אומר רש"י: 'לו, למושיען של ישראל'.

תמיד קם לו לעם ישראל מנהיג, המעודד ומחזק אותם בכל עת ובכל צרה, מאמץ את ליבם ורוחם בדברים ועצות בכל שעת משבר, אינו מניחם להתרפות באמונתם בזמן של נסיונות ובכך הוא מושיעם. דבר זה ידוע לשונאי ישראל שבכל הדורות. ולפיכך זוממים הם תמיד מחשבות רעות כנגד המנהיג והמושיע היהודי, כיצד לבטל את השפעתו על העם היהודי וכך להחלישו ולהכריעו כליל. מספרת לנו התורה, כי פרעה גם הוא אמר כך: **"הִנֵּה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"**, הנה בזה טמון סוד שלמותו של עם ישראל: **"רֶב וְעֲצוּם"** שתמיד מצוי להם מנהיג חזק. **"רֶב וְעֲצוּם"** אשר נותן להם עוז ועצמה לעמוד בעת צרה ומצוקה. לפיכך **"הֲבֵי נִתְחַכְמָה לוֹ"** למושיען של ישראל. ('נועם מגדים')

"וַיִּקָּצוּ מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (א יב)

לפתע חשו המצרים בקרבם שנאה עזה כלפי ישראל, אע"פ שזה לא היה כ"כ מרצונם, היה זה רצון ההשגחה העליונה. כדי לבודד את בני ישראל מן המצרים לבל יתבוללו בתוכם. לפיכך **אומר נעים זמירות ישראל ב'תהילים': 'הֲפֹךְ לָבָם לְשׂוֹנֵא עִמּוֹ'** ('תהילים' קה כה). ('שפת אמת')

"וַיְהִי כִּי יֵרְאוּ הַמִּיֻּלְדֹת אֶת הָאֱלֹקִים וַיַּעַשׂ לָהֶם בְּתִימִים" (א כא)

לפי שיוכבד ומרים יראו את האלקים, זכו לבנים טובים והקימו בתים גדולים בישראל. מיוכבד, יצאו משה ואהרן הכהן. וממרים, יצא בצלאל אשר הקים את המשכן. ('מדרש').

"וַיֹּאמֶר מִי שִׂמְךָ לְאִישׁ שׂוֹר וְשֹׁפֵט עֲלֵינוּ" (ב יד)

זו דרכם מאז ומתמיד של כל מיני דתן ואבירים, שאם בא אדם להפריעם ממעשיהם הרעים, מיד הם מתחילים לשלול את זכותו לכך, לבדוק את יחוסו ולצווח **"מי שִׂמְךָ לְאִישׁ שׂוֹר וְשֹׁפֵט"**. ברם, כאשר הדברים אמורים במלחמה נגד הרע, חובה על כל אחד ואחד לעשות את כל אשר בידו. **'במקום שאין אנשים, השתדל להיות איש'**. ('אבני אזל')

"וַיִּבְּאוּ הָרָעִים וַיִּגְדָּלוּ וַיִּקָּם מֹשֶׁה נְיוֹשָׁעָן" (ב יז)

כותב כאן הפרשן הספרדי רבי **אברהם סבע** (ממגורשי ספרד בסוף המאה ה"ו) **בפירושו 'צרוור המור':** זו הפעם השלישית שמשה רבנו שם נפשו בכפו כדי להציל עשוק מידי עושקו. (לפני כן הציל אחד מאחיו ממכהו המצרי ואחר כך התערב בריב שבין שני אנשים עבריים) בשלש פעמים יש כבר חזקה. ובפעם הזאת הציל גם עשוק שלא מבני עמו. לכן הראה משה שהוא ראוי להיות רועה ישראל. **מוסיפים על כך חכמים אחרונים** התורה מספרת לנו שלשה

תמונות מהרצאתו של הרב אמנון יצחק שליט"א בשבוע שעבר בהוד השרון

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

ופרש"י מדברי רז"ל ידוע; כי בשביל שההרהר אחר מדות הקב"ה, 'לפיכך; **"עֲתָה תִּרְאֶה" העשוי לפרעה תראה ולא העשוי למלכי ז' אומות, כשאביאם לארץ'**. ואפשר להעמיס בכונת השאלה והתשובה, שהקב"ה ענה למשה על טענתו, כי הכל עשה לטובתו ולא לרעת עם ישראל חלילה. כי כידוע נגזרה גזרה על ישראל בברית בין הבתרים, שישאל יהיה גרים **"בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְעַבְדוֹם וְעַנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה"** ('בראשית' טו יג). והנה ידוע, כי שעבוד מצרים ארך רק מאתים ועשר שנה והקב"ה חשב את הק"ץ, כלומר פחת מן הסך ת' שנה את הסך ק"ץ ונשארו רק מאתים ועשר שנה. וזה נעשה בשביל קושי השעבוד ועבודת הפרך השלים למנין ת' שנה. והנה לו ארך השעבוד ארבע מאות שנה, כי אז לא זכה משה רבנו לראות בעיניו את הגאולה וע"כ מיהר הקב"ה לגאול את ישראל עוד בחיי משה, למען יראה בעיניו גאולת עמו ישראל, שמסר נפשו כ"כ עליהם. וא"כ כדאי היה לקב"ה להכביד על ישראל עול השעבוד ובלבד שמשה רבנו יראה בגאולתם. וזוהי תשובת הקב"ה למשה על שאלתו: **"לָמָּה הִרְעַמְתָּ לְעַם הַזֶּה"**. **"עֲתָה תִּרְאֶה.. פִּי בְיַד תִּזְקָה וְשִׁלְחָם וּבְיַד תִּזְקָה יִגְרְשׁוּם מֵאֶרֶץ צוּר"** ('שמות' ו א). וזהו הכל לטובתך ולהנאתך ובעיניך תראה בגאולת עם ישראל מתחת יד מצרים. והנה גם בימינו השעבוד הכביד עולו והצרות מתרבות ועולות וכבר כשל כח הסבל, אבל בטח ג"כ הוא לטובתנו, כי השי"ת יחיש וימהר גאולתנו ופדות נפשנו. ■ ('חפץ חיים' עה"ת)

נס גדול, שהרי אריות הקיפו את ארמונו ('ילקוט שמות' קע"ו) וכניסה ללא רשות היא מרידה במלכות, שדינה הריגה. היה על משה ואהרן לבוא תחילה אל פרעה ורק אח"כ שנוכחו בני ישראל לראות את הניצנים הראשונים של הגאולה, צריכים היו לבוא אל העם ולומר להם את דברי ה'!! ומכאן מעיר הגר"י לוינשטיין זצ"ל **יסוד גדול בדרכי העבודה**: כל זמן שלא באו לישראל ולא האמינו בישועה, לא היה כלל מקום ללכת אל פרעה. כי ראשית העבודה היא התעוררות עצמית. ורק אח"כ זוכים לסייעתא דשמיא. או אז יכולים ללכת אל פרעה. נמצא א"כ, כי ה'**וַיִּצְמַן הָעָם**' האמונה העצמית, היא תנאי הכרחי לקיום הגאולה. ואפילו לדברים הנמצאים קרוב אל האדם, לא יגיע אליהם בלי שיעורר עצמו תחילה. **והראיה**; למרות רצונו הגדול של הקב"ה לגאול את ישראל, אם לא היו מתעוררים תחילה, לא היו זוכים לגאולה! ומכאן יובן שהסיבה לכך ש'כל ההתחלות קשות', יסודה בעובדה שאת ראשית הדרך, צריך האדם בעצמו ללא ס"ד לסלול. וכיון שפותח פתח כפתחו של מחט, נפתחים לאדם פתחי אולם, ע"י בורא העולם.

"וַיֹּאמֶר ד' אֶל מֹשֶׁה עֲתָה תִּרְאֶה אֲשֶׁר אֲעֲשֶׂה לְפָרְעֹה.." (ו א)
 זוהי תשובת הקב"ה על שאלת משה; **"לָמָּה הִרְעַמְתָּ לְעַם"** ('שמות' ה כב)

ספורים הממחישים את תכונתו של משה, כלוחם ללא חת וללא פשרות למען הצדק. **במקרה הראשון**: הורג משה איש מצרי המתעמר באחד מאחיו. **ושמא יבוא אדם וישען**: שהתערבותו של משה, באה רק משום שהנוגש היה נכרי והמוכה היה יהודי. לכן מביאה התורה מקרה נוסף שבו מתערב משה, בריב שבין שני עבריים ומתיצב ללא מורא לצדו של הצודק בריב זה. **ושמא יאמר אדם**: שמאבקו של משה למען הצדק הצטמצם רק לנעשה בקרב ישראל, משום כך מובא גם מעשה הצלת בנות יתרו המדיני מיד הרועים הנכרים. **ללמדך**; שבכל מקום ובכל מצב אין משה מחריש נוכח עוולת תקיפים, המופנית כלפי אנשים ישרים וחלשים, כי אם רותם את עצמו בלא כל היסוסים לעזרת הצדיק המקופח.

"לָךְ וְאֶסְפֶּת אֶת זַקְנֵי יִשְׂרָאֵל.." (טז)

בין הדברים שיש להתעורר בפרשיות אלו ישנו, לדעת הגר"י לוינשטיין זצ"ל בספרו 'אור יחזקאל' ('עמ' רי"ד), רעיון שכבר העיר עליו הסבא מקלם זצ"ל; **תחילה נצטוו משה: "לָךְ וְאֶסְפֶּת אֶת זַקְנֵי יִשְׂרָאֵל.."** ורק אחרי שקיים ציווי זה ונתקיים: **"וַיִּצְמַן הָעָם"**, **"וַאֲחֵר בָּאוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֶל פְּרַעֲהוּ"** ('שמות' ה). ותמה ע"ז **הסבא מקלם זצ"ל**: מאחר שעצם הכניסה לארמונו של פרעה היתה

שני דיסקים MP3
בנושא הזמרים הפסולים
ב-15 נ"ס כ: 48 הרצאות!
ניתן להשיג בארגון 'שופר' 03-677779

דיסקים שמע מס' 826, 827, 830-840 בנושא: **ערבי שירה הזמרים MP3**
 דיסקים שמע מס' 828, 834 בנושא: **ערבי שירה הזמרים חלק ב' MP3**

ספרות שופר
 מיקום: בית ברק 10, תל אביב
 טל: 03-6777790
 דואר אלקטרוני: info@shofar.org
 אתר: www.shofar.org

עציץ המתכת שנשבר

מאת הרה"ג ת. שוורץ שליט"א

דמי העציץ ולהעביר לה. גברת שחורי הרהרה לרגע וענתה שמכיון שאיננה בטוחה שהזבן חייב לשלם על כך מכיון שהוא מכר לה את העציץ בתום לב, מאחר שאכן מראהו הטעה לחשוב שעשוי ממתכת, אינה יכולה עתה לגלות לו את שמו של הזבן מחשש שבעל החנות יוציא ממנו שלא כדין ועליה קודם לשאול דעת תורה בנידון זה. **אכן מה הדין?**

מזאטוטיה טיפס על השלחן והדף את העציץ לרצפה ולתדהמת כולם העציץ התנפץ בקול רעש גדול. התברר שהעציץ היה מחרס ומכיון שנצבע בצבע כסף עשה רושם כאילו הוא ממתכת. למחרת פנתה לבעל הכל בו ומשמע את המעשה אמר לה שאכן מגיע לה את דמי העציץ שנקנה בטעות, אך עליה לגלות לו מיהו אותו זבן שהטעה אותה כדי שיוכל לדרוש ממנו את

בבית משפחת שחורי היו קונים 'חדשים לבקרים' עציץ פרחים לקשט את השלחן בסלון, משום שהזאטוטים היו מטפסים תדיר על השלחן ושוברים את העציץ. יצאה גברת שחורי לתור ולבקש בחנות עציץ נאה ממתכת, אחת ולתמיד. בחנות הכל בו השיגה את מבוקשה, הזבן אמר לה: "אכן יש בחנות עציץ מתכת!" והיא רכשה אותו והניחה אותו בשמחה על שלחן הסלון. אך שמחתה לא האריכה ימים. אחד

ברקת בית העם

ביום שני כ' טבת 27/12/10

השערים יפתחו ב־20:00 תחילת התוכנית 20:30

כניסה 10 שקל

אשרוד אולמי בניסטל האורגים 18

ביום רביעי כב' טבת 29/12/10

השערים יפתחו ב־20:00 תחילת התוכנית 20:30

כניסה חופשית

בית דגן בית ספר רמב"ם קפלן 4

ביום חמישי כג' טבת 30/12/10

השערים יפתחו ב־20:00 תחילת התוכנית 20:30

כניסה 10 שקל

ההרצאות מאובטחות

כל הזכויות שמורות לארגון "שופר"

שידור חי באתר 'שופר' WWW.SHOFAR.NET

תמונות מהרצאתו של הרב אמנון יצחק שליט"א בשבוע שעבר באלעד

פסק הלכה

בס"ד ערב ראש השנה תשע"א
 שמענו ותחרד נפשנו על הפרצה הנוראה במחננו של "ערבי שירה"
 ו"קונצרט" בהם מופיעים זמרים לשיר בפני אנשים ונשים בתערוכת
 רח"ל ואפי' שלא בתערוכת.
 וכבר אסרו כל גדולי ישראל באיסור גמור את ערבי השירה
 אפילו בנפרד.

על כן באנו בזה להביע דעתנו דעת תורה

- א. הופעות מעין אלו אסורים באיסור חמור בין בארץ ובין בחוץ לארץ.
- ב. האיסור חל הן על המארגנים, והן על המשתתפים – גדולים וקטנים, אנשים ונשים, וכל שכן האיסור על הזמרים, שהם מחטיאי הרבים.
- ג. אסור לעיתונים וכיו"ב לתת יד ופרסום להופעות אלו.
- ד. הזמרים המופיעים במקומות אלה, אין להזמיןם לכבודם לשיר בשום אירוע, וכן אין לפרסם אירוע שהזמרים משתתפים בו, כולל תפילות ואירועים כשרים בכדי שלא לחזק ידי עוברי עבירה.
- והשי"ת ברוב רחמיו וחסדיו יתן בלבם לשוב לפניו, ונזכה לגאולת עולמים – ואז ימלא שחוק פינו.

באנו על החתום למען קדושת וטהרת עמנו

ניסים קרליץ	חיים קניבסקי	מיכל יהודה ליפקוביץ	אהרון ליב שטינמן	יוסף שלום אלישיב	שמואל הלוי ואזנר
נתן גשטעטנר	דוד טווערסקי	יששכר מאיר	חיים פינחס שינברג	שמואל אורעבך	גרשון אדלשטיין
שלום כהן	מסעוד בן שמעון	בן ציון מוצפי	יהודה עדס	חיים שאול טאוב	יצחק שיינר
יוסף מוגרבי	יעקב ישראל לוגסי	אליהו טופיק	אהרון זכאי	יצחק רצאבי	יעקב יוסף

נ.ב. אין לשיר את שירי הזמרים הללו אפילו בחתונות ובשמחות של מצוה וכיו"ב.

[עד כאן הנוסח ל"פסק הלכה" שנכתב ע"י מרן הגר"ש הלוי ואזנר שליט"א ושהיה למראה עיני גדולי הדור בעת חתימתם]

רשימת זמרים ולהקות שמופיעים בערבי שירה

נקש אבי	גרסטנר אלי	אביטן ברוך
סנוף בן	דביר עמירן	אולמן אודי
עבוד ברוך	דויד אודי	אוף שימחעס
עמרם אהרן	דדיה איציק	אורלב איציק
פישר דודו	דים יהודה	אחינו
פרוזנסקי מיכאל	דלבקוביץ שמשון	אינדיג שמוליק
נהרי יחיאל	דקס שלומי	אלבז בני
פרחי מיאמי	דרעי דודו	אלבז גד
פריד אברהם	הופמן יוסי	אליהו אמיר
פרנס ישראל	החברה	אלפא יענקי
צייט ברוך	המדרגות	אנונימוס
צמד רעים	וולד מנדי	אשל אבישי
קאליש דוד	ויליגר ישראל	אשל איציק
קינדערלך	ורדיגר יידל	ביגון ירחמיאל
קסין שוע	זילבר אריאל	בן דוד מרדכי
קפטן ניר	זינגבוים יעקב	בן ישראל אבי
רבע לשבע	זמיר דניאל	בן משיח יניב
רוטנברג אייבי	חיון שאול	בנאי אביתר
רזאל אהרן	טייב יובל	ברגר יוסי
רזאל יונתן	טסה מידד	בריסקמן יוחי
ריס רובי	ישיבה בויס	ג'אמבי ג'אם
רן עדי	ישראל חיים	גבאי דוד
רנד שולי	כץ יהודה	גולד נפתלי
שוואקי יעקב	לאופר משה	גולן ציון
שורין דב	ליון ברוך	גיאת משה
שטרייכר מיכאל	ליון גדעון	גיל אביעד
שטרן שלומי	לפידות ישי	גראוכר דדי
שיינפלד יונתן	מוזיקאליש	ג'רופי מנדי
שלמה יוני	מויאל אברהם	גרין יהודה
שמעלצר ליפא	מושקוביץ אוהד	גרין יוסי
שער אלעד	מתתיהו	גרטנר שלמה